

Skolās modernizēs dabaszinātņu kabinetus

VIAA direktore D. Traidās un Skaistkalnes pagasta padomes priekšsēdētājs J. Kalniņš paraksta vienošanos par ERAF finansējuma piešķiršanu

223 Latvijas vidusskolās būs jauni, izremontēti un mūsdienīgi dabaszinātņu kabineti.

To paredz Valsts izglītības attīstības aģentūrā (VIAA) noslēgtās vienošanās ar projektu īstenotājiem par finansējuma saņemšanu Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) aktivitātē „Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana” (3.1.3.1.). Paredzams, ka remontdarbi vidusskolās tiks veikti jau tuvākajā laikā un līdz ar centralizētu aprīkojuma iegādi taps mūsdienīgi un jaunajiem izglītības standartiem atbilstoši ķīmijas, bioloģijas, fizikas un matemātikas kabineti.

Projektu īstenošanas gaitā paredzēts iegādāties mūsdienīgus uzskates līdzekļus un kabineta aprīkojumu katra dabaszinātņu priekšmeta apguvei, aprīkot kabinetus ar modernām informācijas tehnoloģijām,

veikt skolu bibliotēku mācību video un fonotēku fondu atjaunošanu un papildināšanu, kā arī iegādāties elektroniskās apmācības programmatūras un jaunas mēbeles. Par ERAF līdzekļiem tiks veikti arī skolu kabinetu piemērošanas būvdarbi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu tehnoloģiju un mācību aprīkojuma uzstādīšanu un ekspluatāciju.

VIAA direktore Dita Traidās vērtē, ka iespēja saņemt ERAF līdzekļus ir nozīmīgs atbalsts Latvijas vidusskolām, lai izveidotu mūsdienīgu materiāli tehnisko bāzi kvalitatīvai, pilnvērtīgai un interesantai dabaszinātņu apguvei. Jaunie kabineti sekmēs jauniešu interesi par ķīmiju, fiziku, bioloģiju un matemātiku. Turklāt šīs vienošanās ir jauns izaicinājums arī aģentūrai, jo šīs ir pirmās vienošanās, ko VIAA noslēdz ERAF aktivitātes ietvaros. Līdz šim VIAA administrēja

Aktuālais - “Eiropas atslēgās”!

Par aktualitātēm ES struktūrfondu projektu īstenošanā un struktūrfondu līdzekļu piedāvātajām plašajām iespējām var uzzināt, klausoties Latvijas Radio raidījumu „Eiropas atslēgās”. Redaktors Imants Austrīņš regulāri pievēršas izglītības un zinātnes tematikai, apkopojot faktus, viedokļus, prognozes un pieredzi. Raidījuma viesi ir ne tikai amatpersonas, bet arī eksperti. Pieredzē dalās projektu īstenošanā, kas saņēmuši struktūrfondu līdzekļus dažādām nepieciešamībām un jaunu ideju īstenošanai mācību iestādēs, zinātnes institūtos, pašvaldībās, organizācijās.

Struktūrfondu projektu daudzveidība, ieguvumi un izaicinājumi – trešdienās pulksten 11:05.

VIAA jauna mājas lapa

Aģentūra izstrādājusi un publiskojusi jaunu mājas lapu, kas tāpat kā līdz šim skatāma interneta adresē: www.viaa.gov.lv.

Tagad mājas lapas sadaļā *ES struktūrfondu* apkopota informācija gan par Eiropas Sociālā fonda, gan Eiropas reģionālās attīstības fonda aktivitātēm. Turklāt tā izkārtota atbilstoši pārstāvētajām jomām un konkrētajām aktivitātēm, tādējādi ļaujot projekta izstrādātājam vai īstenošanai visu sev būtisko meklēt vienuviet. Lai gan publiskota, tomēr jaunā mājas lapa joprojām tiek uzlabota un papildināta. Drīzumā būs pieejama jauna interaktivitātes forma – forums, ļaujot mājas lapas lietotājiem diskutēt savā starpā par interesējošajiem projektu izstrādes un īstenošanas jautājumiem. Sūtiet ieteikumus, vērtējumu un vēlamās uzlabojumus uz e-pasta adresi: webmaster@viaa.gov.lv!

1 tikai Eiropas Sociālā fonda līdzekļus izglītībā.

Tā kā projektu skaits ir ievērojams, vienošanās VIAA ar finansējuma saņēmējiem slēdz pakāpeniski – maijā un jūnijā. Pirmās vienošanās 11. maijā vienlaikus noslēdza ar deviņām pašvaldībām: Iecavas novada domi (Iecavas vidusskola), Skaistkalnes pagasta padomi (Skaistkalnes vidusskola), Līvānu novada domi (Līvānu 2.vidusskola), Ozolnieku novada domi (Ozolnieku novada vidusskola), Aglonas pagasta padomi (Aglonas vidusskola), Lielvārdes novada domi (Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskola), Valgundes novada domi (Kalnciema vidusskola), Lejasciema pagasta padomi (Lejasciema vidusskola) un Ādažu novada domi (Ādažu

vidusskola). Līdz 27. jūnijam VIAA noslēgusi kopā 111 vienošanās ar Latvijas pašvaldībām par dabaszinātņu kabinetu modernizāciju vidusskolās. Pārējās vienošanās plānots noslēgt tuvāko nedēļu laikā.

Apjomīgāko projektu ir izstrādājusi Rīgas dome – par 6,2 milj. latu ir paredzēts izveidot modernus dabaszinātņu kabinetus 63 galvaspilsētas vidusskolās. Savukārt 88 pašvaldības paredzējušas modernizēt dabaszinātņu kabinetus vienā pašvaldības vidusskolā, īstenojot projektu 98 tūkst. latu apmērā.

Projektu iesniegumu atlasī veica Izglītības un zinātnes ministrija (IZM), apstiprinot 112 no 114 pašvaldību iesniegtajiem projektiem. Savukārt 2. jūnijā Ministru kabinets apstiprināja

IZM izstrādātos grozījumus, kas paredz iespēju nodrošināt dabaszinātņu kabinetu aprīkošanu un modernizēšanu visās sākotnēji plānotajās 223 Latvijas vidusskolās, atbalstot visus 114 iesniegtos projektus. Sākotnēji divus projektus vērtēšanas komisija noraidīja, jo pieteikumi nebija sagatavoti saskaņā ar projektu iesniegšanas nosacījumiem, kaut gan pēc būtības tie bija atbilstoši. Pieņemtie grozījumi paredz iespēju atkārtoti uzaicināt pašvaldības – skolu dibinātājas iesniegt projektu tās pašas ierobežotas atlases kārtas ietvaros, ja tā projekts procesā kāda iemesla dēļ ticis noraidīts.

Kopējā projektu īstenošanas summa ir 22,5 milj. latu, no kuriem ERAF finansējums ir 85%, bet nacionālais publiskais līdzfinansējums – 15%.

25 projekti zinātnes attīstībai

Struktūrfondu 2007.-2013. gada plānošanas periods sācies ar izaicinājumiem un jaunām iespējām ne tikai izglītībā, bet arī zinātnē. Viena no pirmajām projektu iesniegumu atlasēm, kur jau zināmi rezultāti, ir tieši zinātnes jomā. Atklātas projektu iesniegumu atlases pirmajā kārtā Eiropas Sociālā fonda (ESF) aktivitātē „Cilvēkresursu piesaiste zinātnē” (1.1.1.2.) VIAA saņēma 154 projektu iesniegumus. Projektu vērtēšanas komisija, izvērtējot projektus pēc administratīvajiem un kvalitātes kritērijiem, apstiprinājusi 25 projektus.

Pēc projektu iesniegumu iesniegšanas termiņa beigām trīs mēnešu laikā vērtēšanas komisija veica detalizētu projektu vērtēšanu, lai izvēlētos viskvalitatīvākos un zinātniskajiem mērķiem atbilstošākos projektus. Vērtējot pēc administratīvajiem kritērijiem, par atbilstošiem tika atzīts 141 projekts. Veicot projektu iesniegumu vērtēšanu pēc atbilstības un kvalitātes kritērijiem, atbalstu guva 25 projekti, kuri visprecīzāk atbilst arī aktivitātes finansējuma saņemšanas kritērijiem. Tomēr no apstiprinātajiem 25 projektiem

tikai četri pilnībā atbilda visiem kritērijiem, 21 projektā bija jāveic uzlabojumi. Plānots, ka vienošanās par finansējuma saņemšanu tiks noslēgtas šā gada augusta beigās, ja līdz tam laikam tiks piešķirts finansējums.

Projektu vērtēšana

Projektu vērtēšanas process bija izveidots tā, lai garantētu objektivitāti un atbalstu gūtu vērtēšanas kritērijiem visatbilstošākie projekti. Projektu vērtēšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem nodrošināja VIAA, izveidojot vērtēšanas komisiju un projektu vērtēšanai piesaistot 75 ekspertus no Latvijas Zinātnes padomes (LZP) ekspertu datubāzes. Katru projektu vērtēja vismaz divi LZP eksperti un divi vērtēšanas komisijas locekļi. Strīdīgos gadījumos projektus vērtēja arī citi vērtēšanas komisijas locekļi. Vērtēšanas komisijas sastāvā bija LZP pārstāvis, Latvijas Zinātņu akadēmijas pārstāvis, divi Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) pārstāvji, trīs VIAA pārstāvji. Komisijas sēdēs novērotāja statusā piedalījās ES fondu vadošās iestādes (Finanšu ministrija) un atbildīgās iestādes (IZM) pārstāvji, Latvijas Jauno

zinātnieku apvienības un Latvijas Zinātnieku savienības pārstāvji.

Noraidīšanas iemesli

Izvērtējot projektu iesniegumus, vērtēšanas komisija konstatēja, ka vairāki projektu iesniedzēji vēlējās piesaistīt tādus sadarbības partnerus projektu īstenošanā, kas neatbilst izvirzītajiem kritērijiem. Daļā projektu nebija aizpildītas projektu iesniegumu sadaļas, līdz ar to informācija par projektu bija nepilnīga. Diemžēl ļoti daudzus projektus nebija parakstījuši amatpersona, kas pārstāv konkrēto iesniedzēju, kā arī nebija pievienota pilnvara par paraksta tiesībām. Vairākus projektus nācās noraidīt par pētījuma projekta zinātnisko kvalitāti – nebija norādīti zinātniskie mērķi un nebija pamatota pētījuma projekta zinātniskā aktualitāte. Taču visbūtiskākais ierobežojošais faktors bija finansējuma trūkums, kas liedza apstiprināt lielāku projektu skaitu.

Pirmajai atklātas projektu iesniegumu atlases kārtai pieejamais publiskais finansējums bija 30 miljoni latu. Kopumā atklātas projektu iesniegumu atlasē

2 ses pirmajā kārtā apstiprināti projekti par 29 645 954 latiem, savukārt atlikušie 354 046 lati ir pārcelti uz atlasses otro kārtu. Maksimālais ESF līdzfinansējuma apmērs ir 85 procenti no kopējās projekta attiecināmo izmaksu kopsummas.

Atbalstītās jomas un aktivitātes

Turpmākaajos gados Latvijas zinātnieki īstenoš jaunos plaša spektra projektus tādās zinātniskajās jomās kā ķīmija, farmācija, medicīna, fizika, bioloģija, matemātika, ģeoloģija, vides zinātne, lauksaimniecība, mežzinātne, mašīnzinātne, mehānika, informācijas tehnoloģijas, elektronika, telekomuni-

kācijas, enerģētika, materiālzinātne.

Piemēram, medicīnas jomā ar šo projektu palīdzību paredzēts izveidot cinku saturošo enzīmu inhibitorus, īstenojot pretvēža aktivitātes pētījumus, uzlabot neirodeģeneratīvo slimību ārstēšanu ar jauna tipa priviliģētām struktūrām, izpētīt slimību patogēneses ģenētiskos un molekulāros mehānismus un izstrādāt jaunus terapijas un diagnostikas līdzekļus.

Lai uzlabotu lauksaimniecības un vides nozares, plānots veikt pazemes ūdeņu pētījumus, nodrošināt Latvijas lašveidīgo zivju ezeru ilgtspējību, izstrādāt videi draudzīgu un ilgtspējīgu

laukaugu šķirņu selekcijas tehnoloģijas, kā arī veikt videi draudzīgu audzēšanas risinājumu, produktu izstrādes un ieviešanas izpēti ar dator-tehnoloģiju atbalstu.

Vēl projektu ietvaros plānots izpētīt nanomateriālus perspektīviem enerģoefektīviem risinājumiem, radīt jaunus grūti kūstošus savienojumus nanopulveru iegūšanas paņēmieni un nanostrukturētu kompozītmateriālu izstrādei, kā arī īstenojot daudz citu pētījumu. Visu apstiprināto un ar nosacījumu apstiprināto projektu saraksts pieejams VIAA mājas lapā: www.viaa.gov.lv.

Noslēgušās divas ESF atklāto projektu iesniegumu atlases

7.maijā noslēdzoties izsludinātās atklātas projektu iesniegumu atlases pirmajai kārtai Eiropas Sociālā fonda (ESF) aktivitātē „Atbalsts sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai” (1.2.1.1.3.), VIAA saņēmusi 67 projektu iesniegumus.

Lēmumu par atbalstītajiem un noraidītajiem projektiem VIAA pieņems triju mēnešu laikā – līdz 7. augustam.

Aktivitātes ietvaros plānots uzlabot sākotnējās profesionālās izglītības kvalitāti, veicinot audzēkņu sekmīgas mācības, profesionālo darbību un tālākizglītību. Atbalsts paredzēts mācību metožu, intelektuālo resursu un mācību norises uzlabošanai, paredzot projektos mācību palīgmateriālu izstrādi, mācību materiālu, grāmatu, programmatūru un citu intelektuālo resursu iegādi, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošanu mācību procesā, e-resursu un e-mācību vides risinājumu ieviešanu, informācijas tehnoloģiju lietošanas prasmju uzlabošanu, pilnveidojot profesionālās izglītības mācību priekšmetus, kursus un moduljus, kā arī nodrošinot konsultatīvu atbalstu audzēkņiem.

Profesionālās vidējās un arodizglītības programmu audzēkņiem projektu ietvaros būs iespējams iegūt arī kvali-

fikācijas prasībām atbilstošas praktiskās mācības un īstenojot prakses ārpus izglītības iestādes, apgūstot arodu pie amata meistara vai uzņēmumā, tādējādi veicinot amatu izglītības pieejamību.

Projektus varēja iesniegt profesionālās izglītības iestādes un koledžas, darba devēju organizācijas vai profesionālās organizācijas.

Savukārt 11. jūnijā noslēdzās projektu iesniegumu iesniegšanas termiņš atklātas projektu iesniegumu atlases pirmajā kārtā ESF apakšaktivitātē „Atbalsta pasākumu īstenošana jauniešu sociālās atstumtības riska mazināšanai un jauniešu ar funkcionālajiem traucējumiem integrācijai izglītībā” (1.2.2.4.2.). Kopumā VIAA saņēmti 128 projektu iesniegumi.

Lēmumu par atbalstītajiem un noraidītajiem projektiem VIAA pieņems triju mēnešu laikā – līdz 11. septembrim.

Aktivitātes ietvaros plānots nodrošināt mācību atbalstu jauniešiem ar mācīšanās problēmām un veicināt piemērotu izglītības un tālākizglītības ceļu piedāvājumu jauniešiem obligātajā izglītības vecumā ar zemām pamatprasmēm, jauniešiem sociālās korekcijas izglītības iestādēs un jauniešiem ar funkcionāliem traucējumiem.

Lai mazinātu sociālās atstumtības risku un veicinātu iekļaujošas izglītības, kā arī inovatīvu pieeju un risinājumu attīstību, projektu iesniedzēji tika aicināti izstrādāt projektus, kas paredz nodrošināt nepieciešamo pedagoģisko un atbalsta personālu, papildu mācību priekšmetos sniedzot iespēju apgūt piemērotas pedagoģiskās korekcijas, arodizglītības (ar pedagoģisko korekciju), izlīdzinošās un profesionālās izglītības programmas, speciālās izglītības programmas un sociālās korekcijas programmas. Tāpat projektos varēja paredzēt pasākumus pagarinātās dienas grupas un sociālās korekcijas klases nodrošināšanai izglītības iestādē.

Projektus varēja iesniegt izglītības iestādes, pašvaldības un citas Latvijas Republikā reģistrētas juridiskas personas.

Abās aktivitātēs ESF finansējuma apmērs ir 85% no projekta attiecināmo izmaksu kopsummas, savukārt 15% veido nacionālais finansējums (valsts budžeta līdzekļi, ja projekta iesniedzējs ir valsts budžeta iestāde; pašvaldības budžeta līdzekļi, projekta iesniedzēja rīcībā esošie vai kredītresursu līdzekļi, ja projekta iesniedzējs nav valsts budžeta iestāde).

ES struktūrfondu 2007.-2013. gada plānošanas periods - jaunas iespējas un izaicinājumi izglītībā un zinātnē

Pēc veiksmīgā struktūrfondu 2004.-2006. gada plānošanas perioda, kad Latvija pilnībā izmantoja visus pieejamos struktūrfondu līdzekļus izglītības sektorā, daudzas izglītības un zinātnes iestādes plāno turpināt iesāktu attīstības ceļu. Lai gan ar nelielu aizkavēšanos, ir sācies ES struktūrfondu (SF) 2007.-2013. gada plānošanas periods, kas piedāvā daudzas jaunas iespējas.

Pieejami ne tikai vairāk līdzekļu nekā iepriekšējos gados, bet ir arī vēl lielāka aktivitāšu un projektu daudzveidība. Šajā plānošanas periodā VIAA administrē gan Eiropas Sociālā fonda (ESF), gan Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) līdzekļus – turklāt gan izglītībā, gan zinātnē.

Kam paredzēti SF līdzekļi?

ESF līdzekļi paredzēti ieguldījumiem cilvēkresursos, atbalstot izglītības un zinātnes attīstību, kvalitāti un pieejamību. Ar ESF atbalstu uzlabo nodarbinātību valstī, kā arī palīdz iedzīvotājiem celt izglītības līmeni un apgūt jaunas prasmes, tādējādi uzlabojot viņu iespējas atrast darbu.

Savukārt ERAF prioritāte ir infrastruktūras un inovāciju attīstība, lai veidotu uz zināšanām balstītu sabiedrību. Ar ERAF līdzekļiem plānots mazināt atšķirības un dzīves līmeņa atšķirību reģionos, veicināt Eiropas teritoriālo sadarbību un stiprināt reģionu konkurētspēju un pievilcību, kā arī nodarbinātību.

Kas ir mainījies?

Plānojot 2007.-2013. gada perioda struktūrfondu līdzekļu sadalījumu, apguvi, pieejamību, kā arī lietderīgu un efektīvu izmantošanu, ir veikti vairāki uzlabojumi. Izmaiņas veiktas gan lēmumu pieņemšanas procedūrā, gan projektu iesniegšanā, izvērtēšanā un projektu īstenošanas uzraudzībā:

« visu izglītības un zinātnes ministrijas pārziņā esošo ESF aktivitāšu atklāto projektu konkursu iesniegumu vērtēšanu veic viena iestāde – VIAA.

« Samazināts projektu vērtēšanas process: trīs mēnešu laikā pēc projektu iesniegšanas termiņa jāpieņem lēmums par projekta iesniegumu apstiprināšanu, apstiprināšanu ar nosacījumu vai noraidīšanu.

« Ieviesta divpusējo līgumu/vienošanās slēgšana, kā rezultātā ir samazināts uzraudzības etapu skaits projekta līmenī (agrāk nacionālo programmu projektiem bija trīspusējie līgumi par projekta īstenošanu).

« Ir izstrādātas precīzas un izsmeļošas norādes MK noteikumu - aktivitāšu vadlīniju līmenī gan par attiecīgās aktivitātes saturu, atbalstāmajām darbībām, mērķa grupu, gan arī par projekta iesnieguma vērtēšanu, attiecināmajām, neattiecināmajām izmaksām un specifiskiem projekta īstenošanas nosacījumiem, kas palīdz precīzāk sagatavot projekta iesniegumu un īstenot paredzētās aktivitātes.

« Vienkāršotas finanšu tabulas projekta iesnieguma veidlapā, kas dod iespēju samazināt detalizāciju un aritmētisko kļūdu biežumu.

« Ieviesta iepirkumu plāna pirmspārbaude, kas samazina iepirkuma kļūdu riskus.

Par katru izsludināto ESF atklāto projektu iesniegumu atlasī VIAA nodrošina potenciālo projektu iesniedzēju informēšanu, rīkojot seminārus, kuros interesenti saņem konsultācijas, plašu informāciju par aktivitāti, tās mērķiem, īstenojamajām aktivitātēm, kā arī atbildes uz neskaidriem jautājumiem. Konsultācijas regulāri tiek nodrošinā-

tas arī apstiprināto projektu īstenošanai.

VIAA nodrošina arī individuālas konsultācijas pa tālruni, e-pastu un aģentūras telpās dažādos ar projektu sagatavošanu, ieviešanu un sekmīgu īstenošanu saistītos jautājumos.

Izmaiņas projekta īstenošanā

Ņemot vērā 2004.-2006. gadam ES struktūrfondu plānošanas periodā iegūtu pieredzi, šajā ES struktūrfondu plānošanas periodā (2007.-2013. gadam) ir ieviesti vairāki jaunumi projektu administrēšanā, veiktas izmaiņas projektu atskaitēs un uzlabots atbalsts finansējuma saņēmējiem ar nolūku uzlabot finansējuma apguvi un atvieglot projektu īstenošanu.

Projektu īstenošanas progresa dokumenti

Vairāki optimizācijas pasākumi ieviesti, lai atvieglotu finansējuma saņēmēja atskaitēšanos par ESF vai ERAF projektu ieviešanu.

Katrai ESF un ERAF aktivitātei VIAA mājas lapā www.viaa.gov.lv ir pieejami VIAA sagatavotie izdevumus atbilstošo un rezultātus apliecinošo dokumentu saraksti. Tie atspoguļo detalizētu informāciju par katras aktivitātes projektu iespējamiem rezultātiem un attiecināmajām izmaksām, tos apliecinošajiem dokumentiem, kas pievienojami pie projekta progresa ziņojuma un maksājuma pieprasījuma. Šo sarakstu pielikumā pievienotas četras personāla atskaišu standarta veidlapas:

« kopējā noslodzes lapa,

« atskaite nepilna laika projekta darbiniekiem,

« atskaite pilna laika projekta darbiniekiem,

« pieņemšanas – nodošanas akta formāts.

4 ➔ Lai atvieglotu finansējuma saņēmēja darbu, gatavojot maksājuma pieprasījumu, VIAA izstrādājusi maksājuma pieprasījuma veidlapas MS Excel formātā katrai ESF un ERAF aktivitātei atbilstoši katras aktivitātes MK noteikumiem, ar iestrādātām konkrētām izdevumu kategorijām, aprēķinu formulām.

Turpmāk projektu īstenotājiem nav jāiesniedz atsevišķs projekta noslēguma ziņojums. Konspektīva kopsavilkuma informācija jāietver progresa ziņojumā par pēdējo pārskata periodu. Savukārt statistiskā atskaite nav jāgatavo par katru pārskata periodu, bet tikai vienu reizi gadā par katru projekta īstenošanas kalendāro gadu.

ESF projektu īstenotājiem vairs nebūs jāiesniedz VIAA izdevumus attaisnojošo dokumentu kopijas, jo paredzēts, ka projektiem tiks piemērota nemainīgā likme administratīvajām izmaksām. Likme tiks piemērota pēc Ministru kabineta lēmuma par nemainīgo likmi pieņemšanas.

Patlaban ES fondu vadošā iestāde – Finanšu ministrija veic apvienotās projekta progresa pārskata veidlapas priekšlikuma sagatavošanu. Pēc šī dokumenta apstiprināšanas tā būs vienota visiem fondiem un visiem fi-

nansējuma saņēmējiem.

Atbalsts finansējuma saņēmējiem projektu īstenošanas jautājumos

Katram ESF un ERAF projektam, par kura īstenošanu noslēgts līgums/vienošanās, VIAA no savas puses nozīmē atbildīgo projekta vadītāju un finanšu speciālistu, kas ir finansējuma saņēmēja kontaktpersonas aģentūrā visu projekta īstenošanas laiku.

Pēc katras ESF un ERAF aktivitātes līgumu/vienošanās noslēgšanas aģentūra rīko finansējuma saņēmējiem domātus projektu īstenošanas seminārus par jautājumiem, kas skar projekta īstenošanas gaitu. Individuālu uzaicinājumu piedalīties saņem finansējuma saņēmēja pārstāvji – projekta vadītājs un grāmatvedis. Šajos projektu īstenošanas semināros VIAA pārstāvji iepazīstina klātesošos ar detalizētu informāciju par projekta īstenošanas gaitu, projekta īstenošanas prasībām, saturiskajiem jautājumiem (personāla iesaisti, būvniecības jautājumiem, iepirkumu veikšanu u.c.), projekta progresa atskaišu veidlapu aizpildīšanu, finanšu un publicitātes jautājumiem. Finansējuma saņēmējiem ir iespējas saņemt atbildes uz visiem interesējošiem jautājumiem.

Jaunami projektu kontrolē

Atšķirībā no iepriekšējā ES struktūrfondu plānošanas perioda, tagad aģentūrai ir tiesības veikt pārbaudes ESF projekta īstenošanas vietā bez iepriekšēja brīdinājuma. Šo vizīšu mērķis būs pārliecināties par projektu aktivitāšu īstenošanas realitāti/faktiskumu, t.i., vai, piemēram, notiek plānotais apmācību seminārs, vai piedalās plānotie apmācību dalībnieki, kāds ir to skaits u.tml..

Šajā plānošanas periodā ir iespējama finansējuma apturēšana arī valsts budžeta iestādēm. Piemēram, dokumentu nesāņemšana noteiktajā termiņā VIAA, kā arī citu projekta īstenošanas prasību kvalitatīva nepildīšana var būt par iemeslu lēmuma pieņemšanai par piešķirtā asignējuma apturēšanu. Tāpēc aicinām finansējuma saņēmējus – valsts budžeta iestādes rūpīgi sekot līdzi vienošanās par projekta īstenošanu nosacījumu izpildei, tai skaitā, vienošanās noteiktajā termiņā iesniegt projekta īstenošanas progresa dokumentus.

Vienmēr jaunākā informācija un aktuālās veidlapu un dokumentu versijas aģentūras mājas lapā: www.viaa.gov.lv

ESF līdzekļu apguve 2004.-2006. gada plānošanas periodā

Lai gan pēdējos gados daudz diskutēts par t.s. administratīvo kapacitāti ES struktūrfondu apguvē, izglītības sektorā ES struktūrfondu 2004.-2006. gada plānošanas periods noslēdzies ar labām ziņām: Latvijas izglītības iestādes pilnībā, 100% apmērā izmantojušas Eiropas Sociālā fonda (ESF) līdzekļus.

Izglītībai Latvijā tika piesaistīti 48,38 miljoni latu, ko veido ESF un Latvijas valsts publiskais finansējums. Valsts bija uzņēmusies papildu virsrašanās vairāk nekā 5 miljonu latu apmērā. Visaktīvākais posms ESF līdzekļu apguvē bijis 2007. un 2008. gads.

Visa plānošanas perioda laikā tika

noslēgti līgumi par 665 atklāto konkurso projektu īstenošanu un 18 nacionālo programmu projektu īstenošanu. Kopā administrēti 683 projekti, ko izstrādājušas un īstenojušas dažādas mācību iestādes visā Latvijā: gan valsts, gan pašvaldību, gan privātas izglītības iestādes, t.sk. augstskolas, vispārējās un profesionālās izglītības mācību iestādes; projektu īstenotāju vidū – arī sabiedriskas organizācijas, biedrības u.c. organizācijas. Projektu tematika pamatā vērsta uz izglītības satura un materiāli tehniskās bāzes modernizāciju un būtisku kvalitātes uzlabošanu, kā arī izglītības iestāžu prestiža celšanu.

Augstākajā izglītībā:

- « modernizēti un uzlaboti 265 studiju moduļi, studiju programmas un kursi;
- « 1980 studenti pabeiguši jaunas vai uzlabotas studiju programmas;
- « 1820 studenti turpina studijas jaunās vai uzlabotās programmās;
- « 934 doktoranti saņēmuši stipendijas;
- « 160 jaunie zinātnieki saņēmuši atbalstu pētniecības veikšanai;
- « izstrādātas un aizstāvētas disertācijas, 242 cilvēki ieguvuši doktora grādu;
- « 608 cilvēki pabeiguši doktorantūras

5 vai pēcdoktorantūras studijas.

Vispārējā izglītībā:

Profesionālo kvalifikāciju paaugstinājuši 23 140 vispārējās izglītības pedagogi:

- « 2990 dabaszinātnēs un matemātikā;
- « 8 137 IT jomā;
- « 1 870 latviešu valodas pasniegšanai bērniem, kuriem latviešu nav dzimtā valoda;
- « 6 803 profesionālās orientācijas un karjeras jautājumos, kā arī citās jomās.

Uzlabotas mācību programmas fizikā, ķīmijā, bioloģijā, matemātikā un dabaszinībās 10. – 12. klasei:

- « izstrādāti un pilnveidoti vidējās izglītības standarti un programmu paraugi;
- « izdoti 15 skolotāju atbalsta materiālu komplekti 8100 eksemplāros;
- « nodrošināti mācību metodiskie un uzskates līdzekļi;
- « modernizētas telpas un iekārtas 50 vispārīgizglītojošo skolu dabaszinātņu kabinetos.

Valsts valodas apguvei:

- « izdoti 28 mācību metodiskie līdzekļi un 10 mācību materiāli DVD formātā;
- « 170 mazākumtautību skolām iegādāti mācību metodiskie līdzekļi valsts valodā kopumā 51 680 grāmatas.

Profesionālajā izglītībā:

54 profesionālās izglītības iestādes īstenojušas 176 projektus.

Būtiska bija profesionālo izglītības iestāžu un dažādu uzņēmēju sadarbības veicināšana (prakšu vietu projekti). Praksi uzņēmumos ieguvuši:

- « 821 augstākās profesionālās izglītības iestāžu pedagogs;
- « 4 560 vidējās profesionālās izglītības iestāžu un augstākās izglītības iestāžu studenti.

Mūžizglītības sistēmas attīstībā:

- « izveidoti 6 mūžizglītības speciālistu tīkli visā Latvijā;
- « sagatavoti 604 mūžizglītības koordinatori;
- « 2612 pieaugušo pabeiguši tālākiz-

glītības kursus.

Profesionālajā orientācijā:

- « 93 611 skolēnu piedalījušies karjeras izglītības/konsultāciju pasākumos;
- « izstrādāta nacionālā izglītības iespēju datubāze www.niid.lv.

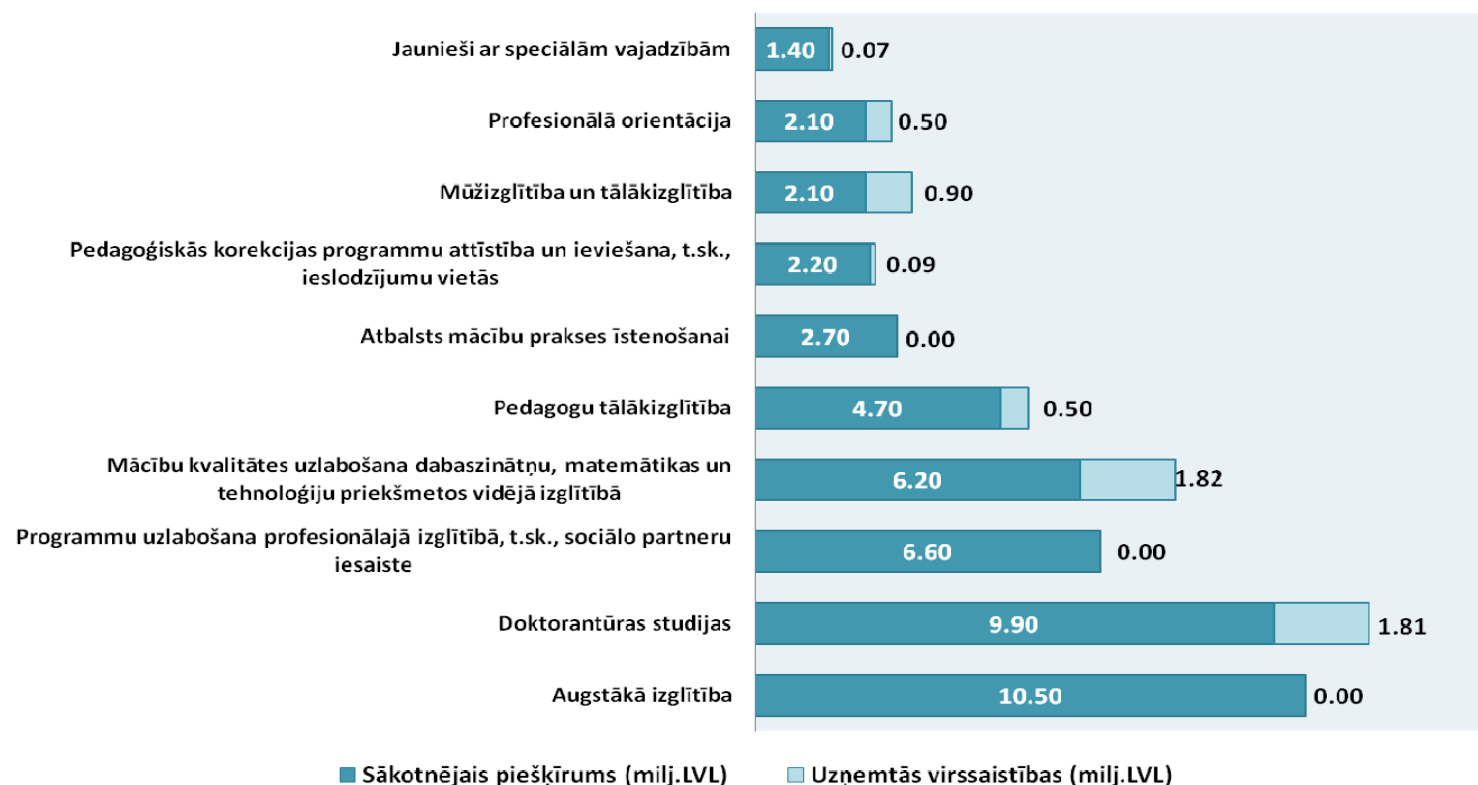
Interesanti fakti

Visaktīvākā projektu īstenoāja bija Rīgas Tehniskā universitāte – 87 projekti (kopsumma 10,3 milj. latu). Tai seko Latvijas Universitāte ar 52 projektiem (8,1 milj. latu) un Latvijas Lauksaimniecības universitāte ar 50 projektiem (3 milj. latu).

Finansiāli *visapjomīgākais* atklāto konkursu projektu grupā bijis projekts „Studiju procesa modernizācija un kvalitātes uzlabošana spēkratu priekšmetu grupā”, ko īstenoja Latvijas Lauksaimniecības universitāte par 204 tūkst. latu.

Savukārt finansiāli *vismazākais* projekts bija „Karjeras dienas Bebrenes Profesionālajā vidusskolā”, ko mācību iestāde īstenoja par 1 237 latiem.

Atbalstītās jomas un piešķirtais finansējums 2004.-2006.gada plānošanas periodā

Lai skan!

Mūsdienu ritma mūzika nav tikai dažu entuziastu vai pašdarbnieku aizrašanās. Tā ir profesionālās izglītības programma, un lai gan Latvijā darbojas tikai piecus gadus, tā jau radusi uzticīgus skolēnus. Lai to sasniegtu, Ventspils Mūzikas vidusskola īstenoja Latvijā līdz šim nebijušu projektu, izstrādājot elektroniskās mūzikas un aranžēšanas mācību priekšmeta programmu un metodiskos materiālus. Tagad līdzās akadēmiskās mūzikas studijām skolas audzēkņi pilnvērtīgi apgūst arī mūsdienu ritma mūziku.

Andris Grigalis,

Ventspils Mūzikas
vidusskolas direktors:

Vienmēr esam bijuši daudzveidīgi, centušies piedāvāt mūsu audzēkņiem plašas izvēles iespējas un zināšanas. Tāpēc mūsu skolā jaunieši var apgūt gan akadēmiskās mūzikas izglītības programmas, gan specializēties mūsdienu ritma mūzikā. Mūsdienu ritma mūzika kā profesionālās izglītības programma Latvijā darbojas samērā nesen – tikai kopš 2004. gada. Profesionālās izglītības programmas, kas izveidotas Rīgas Doma kora skolā, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolā un pie mums aptver džeza, roku un popmūziku. Tomēr viens mācību priekšmets, kas sniedz pamatzināšanas un prasmes mūsdienu ritma mūzikas izpildīšanā un radīšanā, līdz šim bija vāji apgādāts ar mācību līdzekļiem – elektroniskā mūzika un aranžēšana. Mēs gribējām šo tukšumu kvalitatīvi aizpildīt.

Apspriežot šo jautājumu ar dažādiem speciālistiem skolā un ārpus tās, secinājām – jāizstrādā projekts, lai mūsu ieceri varētu īstenot par Eiropas Sociālā fonda līdzekļiem, un mums tas izdevās. Projekta mērķis bija Ventspils mūzikas vidusskolā izveidot elektroniskās mūzikas un aranžēšanas mācību priekšmeta programmu un metodiskos materiālus.

Šajā ziņā patiesi esam pionieri, jo projekta gaitā izstrādātie mācību materiāli ir pirmie šāda veida materiāli Latvijā. Agrāk šāda veida programmas varēja atrast tikai ārvalstu mūzikas mācību iestāžu izglītības programmās. Turklāt būtiski, ka projekts nebija teorētisks jau no paša sākuma. Tūlīt pēc sagatavošanās posma sākām praktiski ieviest jaunās tehnoloģijas dzīvē. Skolēni šajā eksperimentā labprāt iesaistījās.

Vispirms izveidojām elektroniskās mūzikas un aranžēšanas kabinetu. Tā ir mūzikas aranžēšanai, komponēšanai un ierakstīšanai izveidota aprīkota datorklase ar trijām darba stacijām. Katra darba stacija sastāv no midi klaviatūras, jaudīga datora ar profesionālu skaņas ieraksta programmatūru, 4-celiņu ierakstu studiju un studijas monitoru.

Pēc jaunā mācību kabineta izveides notika pieredzējušu Latvijas mākslinieku, mūzikas datorprogrammu speciālistu V. Ritova un R. Tigula sešas vieslekcijas. Abi speciālisti dalījās pieredzē, mācīja gan pasniedzējiem, gan audzēkņiem, kā izmantot modernās tehnoloģijas muzikālajā jaunradē.

Par to, ka mūsu izvēlētais ceļš ir bijis pareizs, pārliecinājāmies III Mūsdienu ritma mūzikas meistarklasēs, kas Ventspilī norisinājās nedēļas garumā – 2008. gada 11. - 17. augustam. Turpinot iepriekšējos gados aizsāktās tradīcijas, meistarklašu dalībnieki varēja papildināt savas zināšanas pie pazīstamiem Latvijas mūziķiem, kā arī pasniedzējiem un

Projekta nosaukums: Izglītības programmas „Mūsdienu ritma mūzika” profesionālo priekšmeta programmu un metodisko materiālu izstrāde

Projekta īstenoātājs: Ventspils Mūzikas vidusskola

Projekta īstenošanas laiks: 12 mēneši

Projekta izmaksas: 8 256 LVL

ESF finansējums: 6 192 LVL

Valsts finansējums: 2 064 LVL

viesmāksliniekiem no Lietuvas, Somijas, Norvēģijas, Francijas un Nīderlandes. Nedēļas laikā meistarklašu darbs ar dalībniekiem tika organizēts atbilstoši viņu priekšzināšanu līmenim, izvēlētajai specialitātei un skaitam. Meistarklasēs piedalījās 50 mūzikas audzēkņi no visas Latvijas. Meistarklašu ietvaros Ventspils pilsētā notika četri koncerti, kuros piedalījās seši profesionāli džeza kolektīvi no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Francijas un Nīderlandes, kā arī meistarklašu audzēkņi. Kopš 2008. gada Mūsdienu ritma mūzikas meistarklases ir ierindotas Ventspils pilsētas „lielo” pasākumu skaitā un ieguvušas nosaukumu „Ventspils groove”.

Esam gandarīti, ka jaunā mācību programma atbilst profesionālo mūzikas izglītības programmu specifiskajām vajadzībām, uzsverot skaņas digitālās apstrādes iespējas, mūzikas tehnoloģijas, ierakstu tehnikas, elektronikas un mūzikas sintēzi un citas topošajiem mūziķiem nepieciešamas tēmas.

Lai paplašinātu un attīstītu jauniešu iespējas, esam uzsākuši darbu pie vēl vienas jaunas profesionālas izglītības programmas Mūziķis – mūzikas tehnoloģijas speciālists. Esmu pārliecināts, ka iegūtās zināšanas būs praktiski lietojamas mūsdienu mūzikas tirgū, tā uzlabojot profesionālo mūzikas izglītības programmu beidzēju konkurētspēju tālākizglītībā un darba tirgū.

Problēmas var un vajag risināt!

Tāpat kā daudzviet Latvijā, arī Valmieras rajona Rūjienas novadā arvien pieaug to jauniešu skaits, kuri neturpina mācības pamatskolā, līdz ar to zemo pamatprasmju dēļ nespēj konkurēt darba tirgū. Veidojas nepatīkama un pat paradoksāla situācija. No vienas puses – ir augsts bezdarba līmenis, no otras – nav kvalificēta darbaspēka. Tomēr situācija nav nemaz tik bezcerīga, ja vien ir apņēmība to risināt! Rūjienas pilsētas dome īstenoja projektu, ieviešot pedagoģiskās korekcijas kursu jauniešiem ar zemu pamatprasmju un zināšanu līmeni. Tagad noskaņojums daudziem Rūjienas novadā kļuvis cerīgāks.

Inguna Prauliņa,

Sociālā darbiniece
darbā ar ģimenēm
un bērniem:

Valmieras rajona attīstības programmas prioritāte ir paaugstināt Valmieras rajona iedzīvotāju sociālo aktivitāti. Mēs pavisam praktiski to skaidrojam šādi: ir jārada apstākļi dažādu grupu iedzīvotāju izglītošanai un jāveicina iedzīvotāju aktivizēšana (ar dažādu projektu īstenošanu), sevišķu uzmanību veltot tieši sociālās atstumtības riska grupām – cilvēkiem, kuri ir darbaspējīgā vecumā, bet dažādu iemeslu dēļ tiem nav iespējas atgriezties aktīvā darba dzīvē.

Problēma diemžēl ir aktuāla visā valstī, bet nelielās pilsētās un lauku rajonos – jo īpaši. Nemitīgi mainoties sociālekonomiskajai situācijai, pieaug ģimeņu skaits ar zemu ienākumu līmeni, arvien palielinās bezdarbnieku skaits. Rūjienas novadā šim procesam ir īpaša tendence, jo darba vietu skaitu samazina lielākie darba devēji. Protams, šādā situācijā visvairāk cieš tieši bezdarbnieku ģimenēs augošie bērni un jaunieši, jo ģimenes materiālās problēmas atstāj iespaidu gan uz

izglītības iegūšanu, gan brīvā laika pavadīšanas iespējām. Turklāt darba devējus vairs neapmierina pieejamais darbaspēks – cilvēki nav pietiekami kvalificēti un sagatavoti tūlītējam darbam uzņēmumos. Savukārt pārkvalifikācijas process aizņem pārāk ilgu laiku, itin bieži jauno arodu jāmācās mēnešiem ilgi, pat gadu, taču uzņēmumiem darbaspēks nepieciešams pēc iespējas ātrāk.

2006. gadā – laikā, kad nolēmām izstrādāt projektu, pēc Nodarbinātības valsts aģentūras Valmieras filiāles Rūjienas nodaļas sniegtās informācijas, galvenās bezdarbnieku problēmgrupas bija jaunieši vecumā no 15 līdz 25 gadiem un sievietes pēc bērna kopšanas atvaļinājuma.

ESF finansētajam projektam izvēlējāmies jauniešus ar zemām pamatprasmēm, jo Rūjienas pašvaldībā tobrīd nebija tiešu projektu un aktivitāšu, kas vērstas uz pamatzglītību pārtraukušo jauniešu izglītības veicināšanu, iekļaujoties darba tirgū. Esmu pārliecināta, ka mūsu izvēle bija pareiza. Mēs sapratām, ka īstenojot mūsu mērķi spēsīm tikai tad, ja rīkosimies pavisam konkrēti, mērķtiecīgi, neatlaidīgi. Tādēļ Rūjienas pilsētas dome sadarbībā ar Rūjienas vidusskolu, Sociālās korekcijas izglītības iestādi „Naukšēni”, Vid-

Projekta nosaukums: Pedagoģiskās korekcijas programmu ieviešana, uzlabojot nodarbinātības situāciju Rūjienas novadā

Projekta īstenoātājs: Rūjienas pilsētas dome

Projekta īstenošanas laiks: 12 mēneši

Projekta izmaksas: 47 008 LVL

ESF finansējums: 37 606,40 LVL

Valsts finansējums: 9 401,60 LVL

zemes augstskolu un Rūjienas novada ģimenes atbalsta centru „Vārpiņa” izstrādāja un ieviesa pedagoģiskās korekcijas kursu jauniešiem ar zemu pamatprasmju un zināšanu līmeni, kas pametuši mācības skolā vai beigusi 9. klasi tikai ar liecību, bez atestāta.

Sadarbībā ar Rūjienas pilsētas domes Sociālo dienestu un Rūjienas vidusskolu apzinājām konkrētas ģimenes, kurās ir šādi jaunieši. Nolēmām palīdzēt 36 jauniešiem, katram veltot individuālu pieeju. Mūsu nostāja bija ar precīzu motivāciju panākt viņu pašu iniciatīvu problēmu risināt. Svarīgi bija veikt tā saucamo psiholoģisko korekciju, lai jaunieši nezaudētu motivāciju turpināt programmas apguvi. Izanalizējot katra jaunieša izglītības, sekmju un zināšanu līmeni, nokomplektējām šīs īpašās klases Rūjienas vidusskolā. Mūsu mērķis bija: lai katrs no projektā iesaistītajiem 36 jauniešiem iegūst pamatzglītību un kāda aroda iemaņas, piemēram, galdniecībā, māj-saimniecībā un telpu apdarē, un lai pēc tam jaunieši turpina paaugstināt profesionālo kvalifikāciju vai iesaistās darba tirgū.

Papildu tam projekta izstrādes un īstenošanas gaitā kvalifikāciju paaugstināja 28 pedagogi. Protams, ieguvēji no šī projekta ir visi, arī vairāk nekā simt jauniešu ģimeņu locekļi, vecāki, kuriem šis projekts ir pierādījums, ka problēmas var un vajag risināt!

